

Talousarvioaloite TAA 32/2024 vp

Johannes Yrttiaho vas

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitukseen (134 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Orpon hallitus on kohdistanut sosiaali- ja terveystalouteen useita erittäin kovia ja ihmisten toimeentuloa, hyvinvointia ja oikeuksia dramaattisestikin heikentäviä leikkauksia. Yksi tällainen on ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen leikkaaminen, siis hoitohenkilöstön vähentäminen vanhustenhoivasta. Vanhuspalvelulakiin lisättiin vuonna 2020 velvoite vähintään 0,7 työntekijän henkilöstömitoituksesta asiakasta kohti iäkkäiden henkilöiden tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköissä. Vanhuspalvelulakia muutettiin keuhkokuumeen, että 0,7 henkilöstömitoitusta sovelletaan 1.12.2023 lukien. Sitä ennen henkilöstömitoituksen oli oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti ja 1.4.2023 alkaen vähintään 0,65 työntekijää asiakasta kohti.

Orpon hallitusohjelman mukaisesti ympärivuorokautisen hoivan 0,7 henkilöstömitoituksen voimaantuloa siirrettiin alkamaan 1.1.2028, ja tällä perusteella hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitusta leikattiin 89 miljoonalla euroa. Kehysriihessä 2024 hallitus päätti edelleen heikentää henkilöstömitoitusta siten, että 1.1.2025 alkaen toteutuneen henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti nykyisen 0,65:n sijasta. Tällä päätöksellä hyvinvointialueilta leikataan vielä 45 miljoonaa euroa vuoden 2025 budjetissa.

Vuonna 2020 säädetyllä henkilöstömitoituksella on ollut valvovien viranomaisten mukaan merkittävä vaikutus asiakasturvallisuuteen ja palveluiden laatuun. Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoidon yksiköiden henkilöstömitoitukset ovat nousseet selvästi henkilöstömitoituksen säätämisen jälkeen syksystä 2020 ja yksiköt ovat pääasiassa saavuttaneet tämänhetkisen lakisääteisen vähimmäismitoituksen 0,65.

Hallitus myöntää esityksessään, että hoidon laatu tulee leikkauksen myötä heikentymään: "aleneva mitoitus saattaa vaikuttaa heikentävästi hoidon laatuun. Toimintayksiköissä voidaan joutua tinkimään toimintakykyä ylläpitävästä ja sosiaalista kanssakäymistä edistävästä toiminnasta mitoituksen laskiessa." Leikkauksen kohteena on nyt erittäin haavoittuvassa asemassa oleva ihmisryhmä, joka ei esimerkiksi muistisairauksien ja toimintakyvyn heikkenemisen takia pysty itse puolustamaan oikeuksiaan. Henkilöstömitoituksen leikkaaminen uhkaa johtaa myös työvoimapolun pahenemiseen, kun työhyvinvointi heikkenee ja väki pakenee alalta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

Talousarvioaloite TAA 32/2024 vp

että eduskunta lisää 134 000 000 euroa momentille 28.89.31 iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen nostamiseen 0,7 työntekijään asiakasta kohti.

Helsingissä 4.10.2024

Johannes Yrttiaho vas